

Dakloosheid onder jongeren groeit, noodzakelijke omslag blijft uit

Op 5 december presenteert staatssecretaris van Ooijen (VWS) samen met ministers Schouten (SZW) en De Jonge (BZK/VRO) het [Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis](#). Onafhankelijke belangenbehartigers van dak- en thuisloze mensen maken zich ernstig zorgen of dakloosheid met dit plan kan worden uitgebannen: 'het oplossen van dakloosheid moet telkens centraal staan'.

Preventie en *Housing First* systeemaanpak

Voor de zomer kondigden de drie bewindslieden samen aan dat zij stevig wilden inzetten op preventie en implementatie van de [Housing First systeemaanpak](#), waarmee Finland eerder een enorme afname in dakloosheid realiseerde. In 2021 ondertekende Nederland de Lissabon Verklaring, waarin met 26 andere EU-landen is afgesproken om een eind te maken aan dakloosheid in 2030.

Zorgen om toename dakloze jonge jongeren

De opgave is groot en groeit. Eerder deze week verschenen zorgwekkende berichten over een [toename van het aantal dakloze mensen](#) over het afgelopen jaar. De gesignaleerde toename onder jonge jongeren (tussen de 18 en 22 jaar) was maar liefst 50%. Onafhankelijke belangenbehartigers uit de vier grote steden en Midden-Holland herkennen dit beeld. Belangenbehartiger Sharon Nieuwenhuis-Kim van KernKracht Midden-Holland: 'achter deze toename gaan tientallen persoonlijke drama's schuil'.

Essentiële en betrouwbare kennis over jongerendakloosheid ontbreekt

Hoe groot de opgave werkelijk is, is onduidelijk. De officiële cijfers geven een vertekend beeld. Lang niet alle jongeren worden meegeteld. Veel van hen blijven lang onder de radar, verblijven in hun sociale netwerk of staan niet meer ingeschreven. 'Hier in Utrecht merken we ook dat ze vaak worden teruggestuurd naar het wijkteam en hierdoor buiten de cijfers vallen', aldus Marcel Vonk van U-2BHeard.

Stigma en groei aandeel LGBTI jongeren

'Schaamte en stigma speelt een grote rol. Pas als jongeren écht geen alternatief meer hebben, melden jongeren zich voor hulp en ondersteuning', vertelt Anouk Flantua van Basisberaad Rotterdam. Dit beeld wordt breed gedeeld. De groep LHBTIQ+ jongeren neemt zichtbaar toe. Deze jongeren voelen zich vaak onbegrepen en onveilig in de opvang. Over deze groep jongeren is weinig bekend en daarom is er ook weinig aandacht voor.

Huisvesting, bestaanszekerheid en toegang tot zorg

Ook spreken veel jongeren over een wachtlijst bij de noodopvang. Joy Falkena van het Straat Consulaat in Den Haag: 'De doorstroom stukt vanwege de wooncrisis. Waar eerst hele kwetsbare jongeren nog wel te plaatsen waren, is er nu ook voor hen geen plek in de noodopvang'. Ook signaleert ze dat jongeren langer in de opvang verblijven: 'jongeren hebben weinig of geen perspectief op een woning. Vroeger ging het over een paar maanden, tegenwoordig is - zeker in de grote steden - een jaar in de noodopvang is geen uitzondering.' Voldoende woningen voor jongeren zijn

samen thuis 2030

absoluut noodzakelijk en er zijn bijvoorbeeld veel wetten en regels die woningdelen nu actief ontmoedigen. Behalve door de wooncrisis worden jongeren hard geraakt door gebrek aan financiële bestaanszekerheid en blijft toegang tot zorg een groot probleem. Vonk: 'we zien jongeren die uit de regio naar Utrecht trekken omdat ze in hun eigen gemeente niet de juiste financiële hulp kunnen krijgen.'

Aanbevelingen 31 organisaties om dakloosheid te voorkomen

Coalitie [SamenThuis2030](#) voert campagne om jongerendakloosheid voor 2030 uit te bannen. Samen met 30 andere organisaties formuleerden zij een reeks [aanbevelingen](#) hoe dit kan worden gerealiseerd. Dat in het nieuwe actieplan over wonen als mensenrecht wordt gesproken vindt men een stap voorwaarts, net als het voornemen om ervaringskenners en belangenbehartigers nauwer te betrekken bij de beleidsvorming.

Nationaal Actieplan: mooie doelen, onvoldoende concreet en te weinig sturing

Toch is zeer de vraag of met dit plan de afgesproken doelen gehaald kunnen worden. Voornaamste zorg van coalitie SamenThuis2030 is dat het nieuwe actieplan onvoldoende concreet en te weinig sturend is. 'Grote ambities vragen om doortastend bestuurlijk optreden op verschillende niveaus. In plaats van een radicale omslag in denken en doen lijkt te zijn gekozen voor de weg der geleidelijkheid', reageert Judith Fischer namens coalitie SamenThuis2030.

Belangenbehartigers: focus *oplossen* dakloosheid is nodig

Het is duidelijk dat dit actieplan vraagt om stevige betrokkenheid van volksvertegenwoordigers én onafhankelijke belangenbehartigers, op landelijk én lokaal niveau. Belangenbehartigers zullen de implementatie van het plan de komende jaren nauwgezet volgen. 'De inzet is dat dakloosheid onder jongeren tot het verleden gaat behoren. Bij elke stap die wordt gezet, moet telkens het *oplossen* van dakloosheid centraal staan. Wij zullen uitvoerende partijen daar steeds aan helpen herinneren', belooft Fischer.